

3. Tsareva I. V. Functional and derivative space of the legal text. Advanced trends of the modern development of philology in European countries: Collective monograph. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. P. 217–233.

Карпенко Владислав Олександрович,
Гурєєв Артур Володимирович –
 здобувачі вищої освіти IV курсу
 факультету підготовки фахівців для
 підрозділів стратегічних розслідувань
 Дніпропетровського державного
 університету внутрішніх справ
Науковий керівник – Царьова І. В.,
 докторка філологічних наук, професорка
 кафедри українознавства та іноземних
 мов Дніпропетровського державного
 університету внутрішніх справ

КОНЦЕПТ “КОРУПЦІЯ” В ЮРИДИЧНІЙ МОВІ

Поняття “корупція” глибоко вкорінене у свідомості українця, більшість співгромадян вважають це звичайним повсякденним явищем, суспільство спокійно реагує на інформацію про корупційні скандали та гучні розслідування. Корупція також процвітає в системі державного управління, у політичній, економічній, соціальній, юридичній, медичній, освітній сферах тощо.

Основною ідеєю представленого інтелекту є розуміння поняття як дискретного психічного утворення, яке є базовою одиницею психічного коду людини, що має відносно впорядковану структуру, представляє результат когнітивного діяльності окремої людини та суспільства і несе в собі складну, енциклопедичну інформацію про об’єкт чи явище, про інтерпретацію цієї інформації суспільною свідомістю та ставлення суспільної свідомості до певного явища.

Сьогодні корупція є найважливішою проблемою не тільки в Україні. Це є серйозною загрозою для повноцінного розвитку суспільства, оскільки в умовах тотальної корупції всіх гілок влади соціальні, економічні, політичні та інші проблеми впливають на поверхню, перешкоджають прогресивному розвитку суспільства та заважають інтересам національної безпеки України.

Слово “корупція” відноситься до активного суспільного та політичного словника, що вживається як термін і як загальна назва. Позначена ним концепція була відома ще в Стародавньому світі. Давньогрецький учений і мислитель Аристотель назвав тиранію неправильною, зіпсованою формою

монархії. Про урядовців того часу говорили: “Бідним він приїхав до багатой країни, а виїхав багатим з бідної країни” [1, с. 46].

Лінгвістичні словники подають інформацію про походження назви корупції. Етимологічний словник української мови фіксує це слово як запозичення із західноєвропейських мов, встановлюючи його походження з лат. *corruptio* “хабарництво; спад; корупція; розклад”, пов'язаний з дієсловом *corrumpo* “спокушати, розбещувати” [2].

“Словник іншомовних слів” І. Бойкова, О. Ізюмова трактує поняття корупції насамперед як моральну категорію та вчинок – “розпусність, підкупність урядовців; хабарництво” [3, с. 221].

“Практичний словник українських синонімів” С. Караванського подає, синонімічний ряд слів: корупція, хабарництво, нечесність, деморалізація [4, с. 361]. Однотомний “Словник української мови” каже про те, що даний термін походить від латинського трактування корупції, тобто “хабарництво”, “псування” і дає таке визначення властивого йому значення: “продажість, корупція чиновників та громадських діячів, схильних до хабарництва” [5, с. 537].

Як бачимо, у тлумачних словниках слово корупція подається так, що донедавно мало значення лише у “буржуазному суспільстві”, іноземній дійсності. Тим часом в умовах розвитку незалежної України це явище набуло особливого значення, втомившись як термін у юридичних текстах.

Автори “Юридичної енциклопедії” пропонують розглядати корупцію як “одну з форм зловживання владою, пов'язану з підкупом посадових осіб” [6].

Вивчення поняття “корупція” вимагає ознайомлення з деякими визначеннями, запропонованими у чинних нормативно-правових актах України. Зокрема, у Законі України “Про запобігання корупції” від 14 жовтня 2014 р. [7] зазначено, що корупція – це “використання особою, зазначеною у Законі, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у Законі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей”.

Детальне тлумачення терміна “корупційні дії” пропонують автори “Фінансово-економічного словника” А.Г. Загородній та Г.Л. Вознюк: “товари, послуги, переваги чи інші переваги, включаючи прийняття або отримання предметів шляхом покупки їх за ціною, яка значно нижча від їх фактичної вартості; б) отримання особою, уповноваженою на виконання функцій держави, позик чи придбання цінних паперів, нерухомого майна чи іншого майна з використанням пільг чи переваг, не передбачених чинним законодавством” [8, с. 482].

Феномен корупції також стає об'єктом дослідження в монографічних дослідженнях. У своїй праці “Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, протидії)” М. І. Мельник трактує корупцію як цілісну систему зі складною структурою взаємопов'язаних елементів політичного, соціального, правового, ідеологічного, філософського та морального характеру. На думку вченого, корупція – це своєрідна соціальна корозія, яка роз'їдає та руйнує органи державної влади, державу та суспільство в цілому, і вона ґрунтується на таких вікових традиціях взаємодії у суспільстві, як “quid pro quo”, “І дати вам, щоб віддати”. [9, с. 281]. З наведеного вище тлумачення випливає, що слово “корупція” також набуває статусу соціологічного, політологічного терміна.

У дисертації “Корупція як суспільно-політичний феномен: особливості проявів та механізми подолання в сучасній Україні” Є. В. Невмержицький розглядає корупцію в контексті інших політичних процесів, визначає її як суспільно-політичний феномен, зміст якого визначається за політичними, економічними та психологічними факторами – система негативних поглядів, переконань, настроїв та дій окремих громадян, посадових осіб державних установ, державних та неурядових організацій, політичних партій, громадських організацій, спрямованих на задоволення особистих інтересів найманців, груп чи корпорацій шляхом хабарництва, зловживання владою, надання пільг та переваг, незважаючи на зв'язки з громадськістю [10, с. 9].

Як показав аналіз наведених вище визначень терміну корупція, семантичними центрами цих визначень є: “соціальне явище”, “система відносин”, “використання свого статусу”, “діяльність окремих осіб”, “сукупність дій” “.

Отже, корупція – неоднозначний термін для складного суспільного явища, зафіксований в енциклопедичних, пояснювальних, галузевих словниках, нормативно-правових актах, науковій літературі, журналістиці. Незважаючи на неодноразові спроби дослідників та законодавців дати повне та змістовне визначення поняття “корупція”, насправді досі немає остаточного та аргументованого визначення сутності цього явища. Адже її здатність постійно розвиватись, трансформуватися у різні нові форми, вдосконалюватися, адаптуватися до існуючої правової бази є свідченням того, що визначення поняття “корупція” просто не йде в ногу з її новими проявами та формами.

Література

1. Лозинський О. М. Психологічні впливи політичної корупції на історичний розвиток Стародавніх Афін і Риму. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна*, № 2, 2013. С. 41-53.
2. Етимологічний словник української мови: в 7 т. / За ред. О. С. Мельничука. Київ: Наук. думка, 1982 – 2012. Т. 1 – 6.

3. Бойків І., Ізюмов О., Калишевський Г., Трохименко М. Словник чужомовних слів: Репринт з 2-го перероб. вид. 1955 р. Київ: Музей Івана Гончара; видавнича фірма Родовід, 1996. 535 с.
4. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови: Близько 20000 синонімічних рядів. 3-тє вид., опрацьоване й доповнене. Львів: БаК, 2008. 500 с.
5. Німчук В. В. Словник української мови / за ред. В. В. Жайворонка. Київ: ВЦ “Просвіта”, 2012. 1320 с.
6. Шемшученко Ю. С. Юридична енциклопедія: В 6 т. Київ: “Укр. енцикл.”, 2001. Т. 3. 792 с.
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056. Редакція від 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
8. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1062 с.
9. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії). Монографія. Київ: Юридична думка, 2004. 400 с.
10. Невмержицький Є. В. Корупція як соціально-політичне явище: особливості проявів і механізми подолання в сучасній Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політолог. наук: спец. 23.00.02. “Політичні інститути та процеси (політичні науки)”. Київ, 1999. 19 с.
11. Царьова І. В. Сучасний український юридичний текст: лексико-дериваційна структура. Дніпро: ЛПРА, 2020. 446 с.

Комарук Олександр Вадимович – здобувач вищої освіти І курсу юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник – **Мірошніченко Л. В.**, кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

У сучасному суспільстві актуально постала тема вивчення державної мови в Україні. Зберегти українську державу мусить наша мова і сам народ. Чи відбулась анексія Криму та окупація Донбасу, як би ці регіони були